

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-2-362 (Devralma)
Karar Sayısı : 11-55/1440-514
Karar Tarihi : 02.11.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr.
Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit
GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Nur Seda KÖKTÜRK

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : Vodafone Holding A.Ş.
Temsilcisi: Av. Dr. Yılmaz ASLAN
Gazi Umur Paşa Sok. Bimar Plaza 38/8 Balmumcu
Beşiktaş/İstanbul

D. DOSYA KONUSU: Koç.net Haberleşme Teknolojileri ve İletişim Hizmetleri A.Ş. (Koçnet) hisselerinin tamamının, Koç Holding A.Ş. (Koç Holding), Temel Ticaret ve Yatırım A.Ş. (Temel), Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (Zer), Inventram Fikri Mülkiyet Hakları Yönetim Ticaret ve Yatırım A.Ş. (Inventram) ve Koç Yapı Malzemeleri A.Ş. (Koç Yapı) tarafından Vodafone Holding A.Ş.'ye (Vodafone) devredilmesi işlemine izin verilmesi talebi.

E. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 08.08.2011 tarih ve 5733 sayı ile giren ve eksiklikleri en son 25.10.2011 tarihinde tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde düzenlenen 26.10.2011 tarih ve 2011-2-362/Öİ-11-390.NSK sayılı Ön İnceleme Raporu, 31.10.2011 tarih ve REK.0.16.00.00-120/626 sayılı Başkanlık Önergesi ile 11-55 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

F. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, söz konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında devralma olduğu ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğu; bununla birlikte, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir hâkim durum yaratan veya mevcut bir hâkim durumu güçlendiren ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili piyasadaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran nitelikte olmadığı; dolayısıyla söz konusu işleme izin verilmesinin uygun olacağı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Koçnet'in hisselerinin tamamının, Koç Holding, Temel, Zer, Inventram ve Koç Yapı tarafından Vodafone'a devredilmesi neticesinde Vodafone Koçnet'i tek başına kontrol edecektir. Devre konu şirket üzerindeki kontrolün el değiştirecek olması nedeniyle söz konusu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ bakımından bir devralma niteliğinde olduğuna hükmedilmiştir.

Ayrıca, işlem taraflarının cirolarının 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinde öngörölmüş olan eşikleri aştığı tespit edilmiştir.

50 Tarafların her ikisi de temel olarak elektronik haberleşme hizmetleri alanında faaliyet göstermektedir. Devralan Vodafone Grubu¹ başta GSM hizmetleri pazarı olmak üzere sabit telefon hizmetleri pazarı (STH), genişbant internet erişim hizmetleri pazarı ve altyapı işletmeciliği pazarlarında, devre konu Koçnet ise STH, genişbant internet erişim hizmetleri ve altyapı işletmeciliği alanlarında faaliyette bulunmaktadır. Bunların yanında Koçnet'in kablolu yayın hizmeti alanında, her iki tarafın ise sanal mobil şebeke hizmeti (SMŞH) alanında yetkilendirmeleri bulunmaktadır. Ancak ne Vodafone'un ne de Koçnet'in SMŞH alanında herhangi bir faaliyetlerinin bulunmadığı belirtilmiştir. Ayrıca Koçnet yer sağlayıcılığı hizmeti verebilmek için BTK'dan faaliyet belgesi almıştır.

60 Yukarıda yer alan bilgilerden ilgili işlem kapsamında yatay olarak etkilenen pazarların "sabit telefon hizmetleri", "genişbant internet erişim hizmetleri" ve "altyapı işletmeciliği" pazarları olarak tanımlanabileceği, ancak işbu dosya kapsamında kesin bir etkilenen pazar tanımı yapılmasına gerek olmadığı kanısına varılmıştır. Aşağıda söz konusu pazarlara ilişkin değerlendirmelere yer verilmiştir.

Sabit Telefon Hizmetleri Pazarı

70 STH, ülkemizde hâlihazırda bakır kablo çifti, sabit telsiz erişim ve kablo TV şebekesi üzerinden sunulabilmektedir. BTK tarafından konuya ilişkin gönderilen görüşte (BTK Görüşü), STH işletmecilerinin toplam gelirleri ile Türk Telekom'un ilgili hizmet gelirlerine² bakıldığında Türk Telekom'un pazar payının %86 olduğu, diğer STH işletmecilerinin pazar payının ise %14'te kaldığı görülmüştür. STH işletmecilerinin toplam gelirleri ile Türk Telekom'un toplam telefon hizmetlerine ait gelirlerine³ göre pazar paylarına bakıldığında söz konusu oranların sırasıyla %94 ve %6 olarak gerçekleştiği anlaşılmıştır.

Öte yandan STH işletmecilerinin kendi aralarında gerçekleşen ve abone sayısı ile kart satış sayısı bazında hesaplanan pazar paylarına da bakılmıştır.

80 Mevcut veriler incelendiğinde, STH pazarında en önemli oyuncunun Türk Telekom olduğu anlaşılmıştır. Bunun yanında ilgili hizmetlerde Türk Telekom'un yasal tekel hakkını ortadan kaldıran mevzuatın yürürlüğe girmesinin ve alternatif işletmecilerin pazarda faaliyete başlamasının üzerinden belli bir zaman geçmesine rağmen Türk Telekom'un pazar payında önemli bir düşüş yaşanmaması, teşebbüsün, kısa vadede, sahip olduğu pazar gücünü yitirmeyeceği şeklinde değerlendirilmiştir. STH işletmecilerinin Türk Telekom hariç pazar paylarına bakıldığında dosya konusu işlem neticesinde gerek abone sayısı gerekse kart satış sayısı bazında Koçnet ve Vodafone'un toplam pazar paylarının %18-%19 civarında olacağı anlaşılmıştır. Ayrıca pazarda faaliyet gösteren Millenicom, Superonline, Global İletişim, Turknet gibi diğer işletmecilerin de yakın pazar paylarına sahip olduğu görülmüştür. BTK Görüşü'nde, ilgili devralma işlemi sonucunda, STH pazarında Vodafone Grubu'nun faaliyetlerini daha etkin bir şekilde yürütebileceği ifade edilmiştir. Dolayısıyla bildirim konusu işlem neticesinde STH pazarında hâkim durum yaratılmasının veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesinin söz konusu olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

¹ Vodafone Grubu, ana şirket olan Vodafone Holding A.Ş.'nin yanı sıra holdingin iştirakleri olan Vodafone Telekomünikasyon A.Ş., Vodafone Telekomünikasyon Altyapı Hizmetleri A.Ş., Vodafone Dağıtım Hizmetleri A.Ş., Vodafone Teknoloji Hizmetleri A.Ş., Vodafone Alternatif Telekom Hizmetleri A.Ş. ile Vodafone Overseas Holding A.Ş., Vodafone International Holding A.Ş. ve Türkiye Vodafone Vakfı'ndan oluşmaktadır.

² Şehir içi, şehirlerarası, uluslararası ve mobile giden aramaları kapsamaktadır.

³ Şehir içi, şehirlerarası, uluslararası ve mobile giden aramalardan elde ettiği gelirlerin yanı sıra bağlantı-nakil ücretleri de kapsamaktadır.

Genişbant İnternet Erişim Hizmetleri Pazarı

Genişbant internet erişim hizmeti ÷lkemizde bakır kablo ağı, fiber kablo ağı, kablo TV şebekesi ve mobil řebekeler⁴ üzerinden sunulmaktadır. Bahse konu erişim şekilleri hem birlikte hem de ayrı ayrı incelenmiştir.

100 Bu inceleme sonucunda her ne kadar zaman içerisinde pazar payında dūřuř yaşansa da bakır kablo ağı ile erişimin hala en yaygın erişim tñrñ olduğu gñr÷lmüřtñr. Sñz konusu altyapıyı elinde bulunduran Tñrk Telekom, BTK mevzuatı gereğince sahip olduğu altyapıyı alternatif İSS işletmecilerin erişimine açmakla yñk÷mlñdñr. Bu doğrultuda alternatif işletmeci yeniden satış, veri akış erişimi ve yerel ağın paylaşıma açılması gibi yñntemlerle Tñrk Telekom altyapısına erişebilmekte ve genişbant internet hizmeti verebilmektedir.

Kablo ve mobil şebekeler hariç olmak ÷zere genişbant internet erişimi pazarında faaliyet gñsteren teřebbñslerin pazar paylarına bakıldığında, Koçnet ve Vodafone'un toplam pazar paylarının oldukça dūřuk seviyelerde olduğu gñr÷lmüřtñr. Bunun yanında bakır kablo ağını elinde bulunduran Tñrk Telekom'un iştiraki TTnet oldukça yñksek bir paya sahiptir. BTK Gñrñřñ'nde devralma işlemi neticesinde Vodafone Grubu'nun genişbant internet erişim hizmetlerindeki pazar payının %2 civarında gerçekleşmesinin beklendiği ve bu açıdan bakıldığında teřebbñsñn sabit genişbant internet erişimi pazarında pay sahibi olmaya başlayacağı ifade edilmiştir.

110 Bunun yanında Vodafone, GSM hizmetleri pazarında yer alan ÷ oyuncudan biri olması sebebiyle mobil genişbant internet erişim hizmeti de sunmaktadır. Dolayısıyla sabit ve mobil erişimin bir arada değerlendirildiği durumda, devralma işlemi sonrasında bu pazarda da Vodafone'un payında bir artış yaşanacaktır. Ancak gerek Vodafone'un GSM hizmetleri pazarındaki konumu, gerekse sabit genişbant internet erişim hizmetleri pazarında Koçnet ve Vodafone'un sahip olduğu pazar payları birlikte değerlendirildiğinde sñz konusu işlem neticesinde hākim durum yaratılmasının veya mevcut hākim durumun gñlendirilmesinin sñz konusu olmayacağı kanısına varılmıştır.

Altyapı İşletmeciliği Pazarı

120 Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, altyapı işletmeciliğinin, *“telefon hizmeti hariç olmak ÷zere, işletmecilere ve kullanıcılara elektronik haberleşme hizmetleri sunulmasına imkān sağlayan transmisyon altyapısının kurulması ve işletilmesi”* şeklinde tanımlandığı anlaşılmıştır. BTK Raporu'na gñre alternatif işletmecilerin 2011 yılı ikinci çeyrek itibariyle toplam fiber uzunluğu 32.523 km iken Tñrk Telekom'un 2011 yılı birinci çeyrek itibariyle 134.000 km fiber altyapısı bulunmaktadır. Alternatif işletmecilerin sñz konusu fiber uzunluğunun 26.431 km'si kendi altyapılarına ait olup, geri kalanı kiraladıkları omurga ve erişim şebekelerinden oluşmaktadır.

130 Koçnet'in kendisine ait kablo yatırımları yalnızca Koç ÷niversitesi'nde bulunan 2000 metrelik bir fiber optik kablo olup, diğer tñm faaliyet alanlarına hālihazırda altyapısı olan firmalardan hat kiralama yñntemi ile hizmet vermektedir. BTK Gñrñřñ'nde de benzer şekilde Koçnet'in kiralık devre sayısının sınırlı olduğu ve kiralık devre geliri bulunmadığı vurgulanmıştır. Bunun yanında Vodafone Grubu altyapı işletmeciliği pazarında VF Altyapı ve VF Alternatif şirketleri üzerinden hizmet sağlamaktadır.

Pazar hakkında elde edilen bilgiler ışığında ve 31.3.2010 tarih ve 10-27/386-141 sayılı Rekabet Kurulu kararı ile paralel şekilde, altyapı işletmeciliği pazarının genelini

⁴ BTK Raporu'nda mobil genişbant erişimi, “3G veya daha ÷stñndeki mobil standartları kullanan internet erişimi” olarak tanımlanmıştır.

140 yansıtan tek bir pazar payı verisi bulunmadığı anlaşılmıştır. Bu kapsamda kullanılabilecek verilerinden biri BTK Görüşü olup, bu Görüş kapsamında altyapı işletmecilerinin kiralık devre hizmetlerine ilişkin elde ettikleri gelire göre hesaplanan pazar payları neticesinde Türk Telekom'un oldukça yüksek bir pazar payına sahip olduğu, Vodafone'un payının ise %6,2'de kaldığı anlaşılmıştır. Alternatif işletmecilerin sahip olduğu abone sayılarına göre pazar paylarına bakıldığında devralma işlemi neticesinde Vodafone Grubu'nun yaklaşık %22'lik bir pazar payına sahip olacağı görülmüştür. Bununla birlikte pazarda faaliyet gösteren Superonline ve Metronet gibi diğer işletmeciler de yakın pazar paylarına sahiptir. BTK Görüşü'nde ilgili devralma işlemi sonucunda, Vodafone Grubu'nun ilgili pazarlardaki konumunda önemli bir değişiklik olmayacağı belirtilmiştir. Tüm bu değerlendirmeler ışığında, bahse konu pazarda hâkim durum yaratılmasının veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesinin söz konusu olmadığı kanısına varılmıştır.

İşlemin Yakınsama Olgusu Kapsamında Değerlendirilmesi

150 Yukarıda, bildirim kapsamında işlem taraflarının birbirleriyle örtüşen faaliyetleri ve işlemin yatay olarak etkilenen pazarlardaki etkileri üzerine bir değerlendirme yapılmıştır. Bununla birlikte, günümüzde, teknolojik gelişmelerle paralel şekilde birçok elektronik haberleşme hizmetinin birbirinin tamamlayıcısı haline geldiği görülmektedir. Bu kapsamda ilgili devralma işleminin birlikte sunulmaya başlayan ve "yakınsayan" hizmetler bakımından da değerlendirilmesi gerekli görülmüştür.

160 Özellikle sabit ve mobil iletişim şebekelerinde gerçekleşen yakınsama, sabit ve/veya mobil iletişim operatörlerini kullanıcılarına sabit ve mobil hatlar üzerinden ses, veri ve görüntüyü bir arada (çoklu oyun) sunma stratejisine yönlendirmektedir. Bu şekilde paket (*bundle*) hizmetler sunarak firmalar hem maliyetlerini düşürmeyi ve gelirlerini arttırmayı hem de rekabet güçlerini arttırmayı ve tüketicinin gözünde daha cazip hale gelmeyi amaçlamaktadırlar.

170 Benzer şekilde, ilgili işlemin, ana faaliyet konusu GSM hizmetleri olan Vodafone'un müşterilerine "*bütünleşik telekom çözümleri*" sunma stratejisinin pekişmesini sağlayacak, mobil hizmetler için hayati öneme sahip olan transmision altyapısını destekleyecek ve sabit hat pazarında pay elde edilebilecek, fiber optik altyapısı yaygınlaştırılarak bu altyapı üzerinden sunulan hizmetler artacak ve böylece Türk Telekom karşısında rekabetçi baskı yaratılabilecektir. BTK Görüşü'nde de mobil işletmecilerin sabit telefon hizmetlerinde yer almasının sektörde *bundle* hizmetleri yaygınlaştıracağı ve böylece yerleşik sabit hat operatörü üzerinde rekabetçi baskı yaratabileceği vurgulanmıştır. Sonuç olarak yakınsama kapsamında değerlendirildiğinde, dosya konusu devralma işleminin ilgili pazarlarda rekabeti azaltmayacağı, tam tersi şekilde rekabetçi etkiler doğurabileceği düşüncesi hasıl olmuştur.

H.SONUÇ

180 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı "Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu

11-55/1440-514

olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.